

Conclusies van de Toetsings-Ronde Tafel Conferentie van het Koninkrijk der Nederlanden, gehouden op 15 december 2008 te Willemstad, Curaçao

De delegaties van:

- de regering van Nederland;
- de regering van de Nederlandse Antillen;
- de regering van Aruba;
- het eilandgebied Bonaire;
- het eilandgebied Curaçao;
- het eilandgebied Sint Eustatius;
- het eilandgebied Sint Maarten;
- het eilandgebied Saba;

overwegende,

dat tijdens de start-Ronde Tafel Conferentie van 26 november 2005 de regeringen van Nederland, van de Nederlandse Antillen, en van Aruba zich samen met Bonaire, Curaçao, Sint Eustatius, Sint Maarten en Saba hebben uitgesproken voor een gezamenlijke toekomst binnen het Koninkrijk der Nederlanden;

dat tijdens de Start-Ronde Tafel Conferentie van 26 november 2005 de door de regeringen van Nederland, van de Nederlandse Antillen, en van Aruba en samen met de eilandgebieden van de Nederlandse Antillen afspraken zijn gemaakt over de beoogde status van de eilanden Bonaire, Curaçao, Sint Eustatius, Sint Maarten en Saba binnen het Koninkrijk der Nederlanden met het oog op de toekomst en het welzijn van de bevolking;

dat de regering van Nederland en de bestuurscolleges van de eilanden Bonaire, Sint Eustatius en Saba tijdens een bestuurlijk overleg op 10 en 11 oktober 2006 afspraken hebben gemaakt over de positie van de eilanden Bonaire, Sint Eustatius en Saba als openbaar lichaam binnen het Nederlandse staatsbestel;

dat de regering van Nederland, de regering van de Nederlandse Antillen, en de bestuurscolleges van Curaçao en Sint Maarten tijdens een bestuurlijk overleg op 2 november 2006 afspraken hebben gemaakt over de positie van Sint Maarten en Curaçao als Land binnen het Koninkrijk, en over de criteria waaraan de constituties, wetgeving en het overheidsapparaat van de nieuwe entiteiten binnen het Koninkrijk moeten voldoen;

dat de afspraken gemaakt tijdens het bestuurlijk overleg op 10 en 11 oktober 2006 en tijdens het bestuurlijk overleg op 2 november 2006 zijn gesteund door de Tweede Kamer der Staten-Generaal, de Staten van de Nederlandse Antillen en de eilandsraden van Bonaire, Curaçao, Sint Eustatius, Sint Maarten en Saba; en nadien zijn uitgewerkt in de vergaderingen van de Politieke Stuurgroep Staatkundige Veranderingen; dat de conferentie deze afspraken bevestigt;

dat tijdens de start-Ronde Tafel Conferentie is afgesproken dat het proces van staatkundige herstructurering gefaseerd zal worden uitgevoerd, bestaande uit een ontwerpfasen en een implementatiefase;

dat deze toetsings-Ronde Tafel Conferentie de overgang van de ontwerpfasen naar de implementatiefase markeert.

I Statuut

1. De conferentie heeft kennisgenomen van het voorstel van Rijkswet tot wijziging van het Statuut. In dit voorstel geldt voor de nieuwe landen evenals voor de huidige landen in het Koninkrijk het uitgangspunt dat de landen de eigen belangen zelfstandig behartigen en op voet van gelijkwaardigheid de gemeenschappelijke belangen verzorgen en wederkerig bijstand verlenen
2. De conferentie stelt vast dat de volgorde waarin de Landen van het Koninkrijk zullen worden genoemd in het Statuut zal zijn: Nederland, Aruba, Curaçao, Sint Maarten.

II Rijkswetten

1. Nederland, de Nederlandse Antillen, Curaçao en Sint Maarten hebben in de Politieke Verklaring van 12 november 2007 afspraken gemaakt over de betrokkenheid van Curaçao en Sint Maarten in de procedure voor de totstandkoming van de consensus-rijkswetten die voortvloeien uit de Slotverklaring van 2 november 2006.
2. De conferentie heeft geconstateerd dat het voorstel van Rijkswet Openbare Ministeries van Curaçao, van Sint Maarten en van Bonaire, Sint Eustatius en Saba, en het voorstel van Rijkswet Gemeenschappelijk Hof van Justitie in de Rijksministerraad zijn behandeld. Voor wat betreft de zetelplaats van het Gemeenschappelijke Hof was geen overeenstemming met Aruba. De voorstellen zijn voor advies aangeboden aan de Raad van State van het Koninkrijk, met inachtneming van de besluiten van de Politieke Stuurgroep Staatkundige Veranderingen van 16 februari 2008, van 22 mei 2008 en van 1 oktober 2008 inzake de vraagstelling aan de Raad van State van het Koninkrijk.

In de adviesaanvraag aan de Raad van State van het Koninkrijk is expliciet aandacht gevraagd voor de aanwijzingsbevoegdheid van de Minister van Justitie in zijn hoedanigheid van lid van de Raad van Ministers van het Koninkrijk. Deze aanwijzingsbevoegdheid heeft betrekking op opsporing en vervolging van strafbare feiten.

Deze voorstellen van rijkswet zullen na ommekomst van het advies van de Raad van State van het Koninkrijk en bespreking daarvan in de Rijksministerraad worden toegezonden aan de Tweede Kamer en aan de Staten van de Nederlandse Antillen en van Aruba.

3. De conferentie heeft geconstateerd dat er bestuurlijke overeenstemming is tussen Nederland, de Nederlandse Antillen, Curaçao en Sint Maarten over het voorstel van rijkswet Politie van Curaçao, van Sint Maarten en van Bonaire, Sint Eustatius en Saba, het voorstel van rijkswet Raad voor de Rechtshandhaving en voorstel van rijkswet Financieel Toezicht en dat deze na behandeling in de Rijksministerraad zullen worden aangeboden aan de Raad van State van het Koninkrijk, met inachtneming van het besluit van de Politieke Stuurgroep Staatkundige Veranderingen van 26 november 2008 inzake de vraagstelling aan de Raad van State van het Koninkrijk. Deze voorstellen van rijkswet zullen vervolgens, zonodig na bespreking daarvan in de Rijksministerraad, worden toegezonden aan de Tweede Kamer en aan de Staten van de Nederlandse Antillen en van Aruba.

In de adviesaanvraag over het voorstel van Rijkswet Financieel Toezicht aan de Raad van State van het Koninkrijk wordt specifiek aandacht gevraagd voor de vormgeving van de beroepsprocedure bij de Raad van State en mogelijke varianten daarvan.

III Gezonde startpositie

1. Tijdens de Start-Ronde Tafel Conferentie hebben partijen als gezamenlijk uitgangspunt afgesproken dat de nieuwe entiteiten in een gezonde startpositie komen. Daartoe zijn gezamenlijk afspraken gemaakt over een deugdelijk begrotingsbeleid, het op orde brengen van het financieel beheer, een effectief toezichtskader, het voorkomen van nieuwe schuldopbouw en over de schuldsanering. In dat kader zou Nederland een oplossing bieden voor de schuldenproblematiek.
Die afspraken alsmede de nadien door Nederland aangeboden bijdrage tot oplossing van de schuldenproblematiek, zijn neergelegd in het Besluit tijdelijk financieel toezicht Nederlandse Antillen, Curaçao en Sint Maarten¹.
Voor de periode vanaf de start van de nieuwe landen zijn afspraken gemaakt met betrekking tot het bestendigen van een gezonde financiële huishouding. Die afspraken zijn uitgewerkt in het voorstel van consensus rijkswet financieel toezicht waarmee de Politieke Stuurgroep Staatkundige Veranderingen in de vergadering van 25 en 26 november 2008 heeft ingestemd.
Het afgesproken toezichtskader is er op gericht dat de nieuwe landen structureel voldoen aan de in dat kader afgesproken begrotingsnormen zodat het toezicht op termijn overbodig wordt.

---

¹ Staatsblad 2008, 512

2. Met inachtneming van de afspraken inzake schuldsanering die zijn neergelegd in het Besluit Tijdelijk Financieel Toezicht Nederlandse Antillen, Curaçao en Sint Maarten, zal met de schuldsanering een aanvang worden gemaakt.
3. Nederland zal op verzoek van de Tweede Kamer de Algemene Rekenkamer vragen advies uit te brengen over de omvang van de schuldsanering. Een en ander zal de start van de schuldsanering niet ophouden.

IV Sint Maarten

1. De conferentie heeft kennisgenomen van voorstellen voor de Staatsregeling en voor de organieke wetten van het toekomstige Land Sint Maarten die het bestuurscollege van Sint Maarten ter toetsing heeft aangeboden.
2. De conferentie heeft kennisgenomen van het advies van de Toetsingsadviescommissie² en van de reacties van Sint Maarten en van Nederland hierop, en van de rapportage van de Voorbereidingscommissie-Ronde Tafel Conferentie van 12 december 2008³.
3. De conferentie stelt op grond van de rapportage van de Voorbereidingscommissie-Ronde Tafel Conferentie vast dat het voorstel voor de Staatsregeling en de getoetste voorstellen voor de organieke wetten van Sint Maarten voldoen aan de gestelde criteria, met in achtneming van de in de rapportage genoemde opmerkingen. In de bijlage van de besluitenlijst van de politieke stuurgroep Staatkundige Veranderingen van 26 november 2008 staan de afspraken over de vervolprocedure.
4. De voorstellen voor de Staatsregeling en voor de organieke wetten van Sint Maarten zullen verder via de van toepassing zijnde procedures worden behandeld.

V Curaçao

1. De conferentie heeft kennisgenomen van voorstellen voor de Staatsregeling en voor de organieke wetten van het toekomstige Land Curaçao die het bestuurscollege van Curaçao ter toetsing heeft aangeboden.
2. De conferentie heeft kennisgenomen van het advies van de Toetsingsadviescommissie⁴ en van de reacties van Curaçao en van Nederland hierop, en van de rapportage van de Voorbereidingscommissie-Ronde Tafel Conferentie van 12 december 2008⁵.

---

² Ingesteld bij Koninklijk Besluit van 20 oktober 2008

³ Bij deze conclusies gevoegd

⁴ Ingesteld bij Koninklijk Besluit van 20 oktober 2008

⁵ Bij deze conclusies gevoegd

3. De conferentie stelt op grond van de rapportage van de Voorbereidingscommissie-Ronde Tafel Conferentie vast dat het voorstel voor de Staatsregeling en de getoetste voorstellen voor de organieke wetten van Curaçao voldoen aan de gestelde criteria, met in achtneming van de in de rapportage genoemde opmerkingen. In de bijlage van de besluitenlijst van de Politieke Stuurgroep Staatkundige Veranderingen van 26 november 2008 staan de afspraken over de vervolgpcedure.
4. De voorstellen voor de Staatsregeling en voor de organieke wetten van Curaçao zullen verder via de van de toepassing zijnde procedures worden behandeld.

VI Bonaire, Sint Eustatius en Saba

1. De Wet openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba; de Wet financiële verhouding openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba; de wijziging van de Kieswet in verband met de nieuwe staatsrechtelijke positie van Bonaire, Sint Eustatius en Saba als openbaar lichaam van Nederland; de Invoeringswet openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba en de Aanpassingswet openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba, vormen een belangrijke basis voor de nieuwe status van Bonaire, Sint Eustatius en Saba als openbare lichamen binnen het Nederlandse staatsbestel. Op 21 november 2008 zijn de voorstellen van de voorgenoemde wetten behandeld door de Nederlandse Ministerraad en zijn deze vervolgens voor advies aan de Raad van State gezonden.
2. De wet houdende goedkeuring van verdragen met het oog op het voornemen deze toe te passen op Bonaire, Sint Eustatius en Saba is in de Rijksministerraad van 2 december 2008 behandeld en is vervolgens voor advies doorgezonden aan de Raad van State.
3. De conferentie heeft kennisgenomen van de voorstellen van wet voor Bonaire, Sint Eustatius en Saba, die na ommekomst van het advies van de Raad van State zullen worden toegezonden aan de Tweede Kamer.
4. De conferentie heeft geconstateerd dat met de behandeling hiervan in de Nederlandse Ministerraad een belangrijke stap is gezet voor de toekomst en het welzijn van de bevolking van Bonaire, Sint Eustatius en Saba.

VII Implementatie

1. De conferentie stelt vast dat een aanvang gemaakt kan worden met de implementatiefase zoals bedoeld in de Slotverklaring van de Start-Ronde Tafel Conferentie en met de implementatie zoals bedoeld in de Slotverklaring van het bestuurlijk overleg van 2 november 2006.

2. Ter voorbereiding van de Slotconferentie als bedoeld in de Slotverklaring van de Start-Ronde Tafel Conferentie, zal het presidium van de Voorbereidingscommissie-Ronde Tafel Conferentie aangevuld met een vertegenwoordiger van Nederland, van de Nederlandse Antillen, van Curaçao en van Sint Maarten beoordelen en advies uitbrengen in hoeverre de (voorbereiding van de) implementatie van de nieuw te vormen landen voldoet aan de overeengekomen criteria⁶. Het aangevulde presidium kan waar zij dat nodig acht deskundigen inschakelen. Voorts kan het aangevulde presidium gevraagd en ongevraagd tussentijds rapporteren en adviseren aan de Politieke Stuurgroep Staatkundige Veranderingen.
3. De toetsing van de implementatie van de samenwerkingsafspraken zoals vastgelegd in de Slotverklaring van 2 november 2006 zal plaatsvinden in de Politieke Stuurgroep Staatkundige Veranderingen.

Zoals overeengekomen te Willemstad, Curaçao op 15 december 2008,

De Voorzitter,

De Algemeen Secretaris,

J.P. Balkenende

R. van Zwol

---

⁶ zie de brief van de Algemeen Secretaris van de Voorbereidingscommissie-Ronde Tafel Conferentie van 7 maart 2006 en de bijlage daarbij en de Slotverklaring van 2 november 2006.

Voor de delegatie van Nederland,

mw. A.Th.B. Bijleveld-Schouten

*

Voor de delegatie van de Nederlandse Antillen

mw. E.S. de Jongh-Elhage

*

Voor de delegatie van Aruba,

N.O. Oduber

*

Voor de delegatie van Bonaire,

A.T.C. Nicolaas

*

Voor de delegatie van Curaçao,

mw. Z.A.M. Jesus-Leito

*

Voor de delegatie van Sint Eustatius,

J.C.A. Woodley

*

Voor de delegatie van Sint Maarten,

mw. S.A. Wescot-Williams

*

Voor de delegatie van Saba,

C. Johnson

Bijlage: Rapportage van de Voorbereidingscommissie-Ronde Tafel Conferentie van 12 december 2008